

३३. दुतियसंगीति

सम्मासम्बोधि पत्वा भगवा बुद्धो पञ्चचत्तालीसवस्सं नानागामनिगम-
जनपदेसु चारिकं चरमानो धम्मं पकासेसि । चिररत्ताय धम्मं पकासेन्तो
सो जिण्णो महल्लको जातो । एकं दिवसं सो कुसिनारायं यमकसाल-
रूक्खमूले महापरिनिब्बायि । ततो परं तस्स धम्मो मुखपाठेन विज्जति ।
अपि च तस्मिं काले तस्स धम्मस्स संगायनस्स अनुभवं करिसु । तं
आरब्भ पठमसंगीति तथागतस्स परिनिब्बानस्स ततियमासे राजगहे
वेभारपब्बते सत्तपण्णिगुहायं अभवि । सा सत्तहि मासेहि गता । एवं
गच्छन्ते काले भगवतो बुद्धस्स महापरिनिब्बानस्स सतवस्सं अतिक्कन्तं
दुतियसंगीति वेसालियं अहोसि । तदा कालासोको नाम राजा आसि ।
इमाय संगीतिया सत्त भिक्खुसतानि अहेसु । तस्मा अयं संगीति सत्त-
सतिका ति पवुच्चति ।

केन कारणेन अयं संगीति अहोसि ? विनयपिटकेन इदं पाकटं भवति
यं तस्मिं समये वेसालिका वज्जिपुत्ता भिक्खू दसवत्थुकं अधम्मं अविनयं
धम्मो विनयो ति दस्सेन्ति; यथा—कप्पति सिगिलोणकप्पो, कप्पति
द्वंगुलकप्पो, कप्पति गामन्तरकप्पो, कप्पति आवासकप्पो, कप्पति अनुमति-
कप्पो, कप्पति आचिण्णकप्पो, कप्पति अमथितकप्पो, कप्पति जलोगिपातुं,
कप्पति अदसकं निसीदनं, कप्पति जातरूपरजतं ति ।

१. सिङ्गिलोणकप्पो—इदं पठमं वत्थुं अहोसि । वज्जिपुत्ता लवणं
सिङ्गिम्हिह कप्पन्ति । अलोणके व्यञ्जने ते तं सम्पयुत्तं करोन्ति खादन्ति
च । विनयनयेन यो को पि भिक्खु सन्निधिकारकं भोजनं करेय्य
खादेय्य वा, तं पाचित्तियं ति ।

२. द्वंगुलकप्पो—ते वज्जिपुत्ता भिक्खू मज्झन्तिकसमयतो पट्टाय
द्वंगुलछायाय अतिक्कन्ताय विकाले भोजनं भुञ्जितुं कप्पन्ती ति । इदं
पि विनयविपरीतं । यो भिक्खु विकाले भोजनं करेय्य, तं पि पाचित्तियं ।

३. गामन्तरकप्पो—तत्थ भिक्खु भोजनं भुञ्जित्वा गामन्तरं पविसित्वा अनतिरित्तुं भोजनं भुञ्जितुं कप्पति । तं न पटिरूपं भवति । इदं पन ततियं वत्थुं अहोसि ।

४. आवासकप्पो—तस्मिं समये वज्जिपुत्ता भिक्खू समानसीमावासे विसुं विसुं उपोसथं कातुं कप्पन्ति । विनयनयेन यो एवं करेय्य, आपत्ति दुक्कटस्सा ति ।

५. अनुमतिकप्पो—इदं पञ्चमं वत्थुं दीपितं अहोसि । ते भिक्खू कम्मं कातुं आगते भिक्खू अनुजानिसु ति । इदं पि विनयविपरीतं होति । यदा यो को पि भिक्खु एवं करेय्य तदा तं दुक्कटं आपज्जति ।

६. आचिण्णकप्पो—आचिण्णं ति आचारणं । तस्मिं समये उपज्जायेन वा आचरियेन वा अज्जाचरितं । तदन्तरं सिस्सेन पि आचरितं । तं आचरणं विनयनयेन न भवि । तस्मा इदं अपगतसत्थुसासनं पि कथीपति ।

७. अमथितकप्पो—अमथितं ति खीरं खीरभावं तज्जितं तथा दधिभावं न आपितं, तं भुत्ताविना पवारितेन अनतिरित्तं पातुं ति । ते जना अमथितं वोहारेन्ति, यं विनयविपरीतं भवति । तेन पाचित्तियं आपज्जति ।

८. जलोगिपातुं—या सुरा आसुता वा मज्जभावं असम्पत्ता वा सा येव जलोगिं, तस्स पानं ति जलोगिपानं । विनयपिटके तस्स पानं अविहितं कथितं । तस्मा सुरामेरयपाने पाचित्तियं आपज्जती ति कथीयति । तस्मिं काले वज्जिपुत्ता तस्स पानं अकरिसु । इदं अट्टमं वत्थुं दीपितं अहोसि ।

९. अदसकं निसीदनं—अदसकं ति दसारहितं, निसीदनं ति आसनं । एवमेव अदसकं निसीदनं ति दसारहितनिसीदनं ति । वज्जिपुत्ता दसायुत्तं करिसु । ते जना इदं पि पयोगं अकरिसु, यं विनयविपरीतं अविहितं ति ।

१०. जातरूपरजतं—इदं दसमं वत्थुं अहोसि । ते वेसालिका वज्जिपुत्ता उपासक—उपासिकाय जातरूपरजतानि गण्हिसु, यं अविहितं ति । तेन पाचित्तियं दोसं आपज्जति ।

तस्मा कथितं—

तदा वेसालिया भिक्खू, अनेका वज्जिपुत्तका ।
दस वत्थूनि दीपेंसु, कप्पन्ती ति अलज्जनो ॥

वेसालियं कूटागारसालायं वज्जिपुत्तका आगते उपासके संघस्स कहापणं, अड्ढं, पादं, मासकं, रूपं इच्चादि याचनं करिसु । तं आरब्भ यसकाकण्डपुत्तो अधम्मं विद्वंसनत्थाय धम्मं दीपनत्थाय चिन्तेन्तो वेसालियं कूटागारसालायं अगमा । रेवतो सभाचरियो आसि । सो पुच्छको च अहोसि । रेवतेन पुट्टेन सब्बकामित्थेरेण विनयं विस्सज्जेन्तेन तानि दस वत्थूनि विनिच्छितानि । एवमेव रेवतो दस वत्थूनि विनिच्छयि । ततो परं महाकस्सपत्थेरेण सङ्गायितसदिसमेव सब्बसासनमलं सोधेत्वा पुन पिटकवसेन, निकायवसेन, अङ्गवसेन, धम्मक्खन्धवसेन सब्बं धम्मं च विनयं च सङ्गायिसु । कालासोको महाराजा सासनूपथम्भको अहोसि । अयं संगीति वालुकारामे अट्टमासेहि निट्ठिता ।